

Секція 4. МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КАПІТАЛУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Новак І. М., к.е.н, доцент

Уманський національний університет садівництва

Сучасні економічні умови країни вказують на необхідність дослідження закономірностей нарощування інвестиційної активності після періодів тривалих криз. Саме інвестиції нині формують перспективну макроекономічну структуру країни, впливають на зміни у внутрішньому та зовнішньому поділі праці, визначають місце країни на світовому ринку.

Скорочення інноваційно-інвестиційної діяльності негативно впливає на стан оновлення основних засобів виробництва вітчизняних виробників. Недостатні обсяги інвестицій в аграрну галузь, призвели до того, що протягом періоду дослідження 2000-2015 рр. вартість основних засобів скоротилася майже у чотири рази з 828,8 млрд. грн до 210,1 млрд. грн, ступінь зносу збільшився у двічі. У досліджуваних галузях даний показник є стабільно високим, у промисловості – 60,3 % (проти 61,8 % у 2009 р.) та 38,8 % (проти 39,6 % у 2009 р.) у сільському господарстві. Дана негативна динаміка стримує обсяги і якість вітчизняної продукції, що позначається на її вартості як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Адже нині випуск конкурентоздатної продукції в усіх галузях народного господарства може забезпечуватися лише за умови оновлення основних фондів.

Прогресивний досвід країн світу свідчить, що зниження темпів приросту основних фондів є закономірним наслідком збільшення їх загального обсягу. Зменшення коефіцієнта оновлення призводить до збільшення вибуття застарілих основних засобів і зміни їх на більш прогресивні. В індустріально розвинутих країнах інтенсивність оновлення за рахунок вибуття основних фондів з часом значно підвищується. Збільшення масштабів оновлення основних фондів, також, значно підвищується в умовах спаду обсягів виробництва і посилення кризових явищ в економіці.

Пошук джерел фінансування заміни морально застарілих, чи фізично зношених основних фондів, може відбуватися через удосконалення форм нарахування амортизаційних платежів.

Динаміка оновлення основних засобів вказує, що критичними за досліджуваний період є 2010–2011 рр. та 2013–2014 рр. У дані періоди спостерігається тенденція випередження зношеності основних засобів порівняно із приростом їх первісної вартості (табл. 1).

Таблиця 1 - Динаміка стану введення в дію основних засобів в Україні

Рік	Основні засоби у фак. цінах на кінець року, млн. грн	Введення в дію нових основних засобів, млн. грн	Коефіцієнт оновлення, %
2001	915000	33255	3,6
2002	965000	35025	3,6
2003	1026000	44165	4,3
2004	1141000	61468	5,3
2005	1276000	70497	5,5
2006	1569000	82333	5,2
2007	2047000	127453	6,2
2008	3150000	149635	4,7
2009	3904000	111345	2,8
2010	6649000	122572	1,8
2011	7396951	147939	1,9
2012	9148017	190955	2,1
2013	10401323	165769	1,6
2014	13752117	126162	0,9
2015	7641356	216697	1,9

Наслідник економічної кризи та нестабільна політична ситуація в Україні призвела до того, що особливо критичним виявився 2014 р. – коефіцієнт оновлення становить 0,9 %, тобто господарський механізм в країні гальмує реновацію. У 2015 р. ситуація дещо покращилася.

Слід зазначити, що в Україні довгий час виділялось недостатньо коштів для розширеного відтворення основних засобів. При цьому основна маса капітальних вкладень спрямовувалась на нове будівництво, що в кінцевому підсумку поглиблювало технологічну диференціацію виробництва і в галузях, і в національній економіці в цілому. Збільшувались інвестиції у позанормативне незавершене будівництво, невстановлене обладнання і запаси. Усе це призвело до невиправданого перенапруження української економіки, де питома вага зносу діючих основних виробничих фондів значно більша порівняно із впровадженням нових.

В середньому по Україні за 2005-2015 рр. відрахування на амортизацію становили 3% від вартості реалізованої продукції. Дана

сума амортизаційних відрахувань не забезпечує нормального відтворення основних фондів, тобто існують недоліки в ефективності амортизаційної політики.

За даних умов саме інвестиціям належить роль оновлення і нарощування виробничих ресурсів, а, отже, і забезпечення економічної міцності країни. Цьому сприяє світова тенденція, щодо зменшення частки інвестування прямих іноземних інвестицій у розвинуті країни світу та відповідного її збільшення у країни, що розвиваються. У 2012 р. вперше відбулася зміна у структурі прямого іноземного інвестування, яка продовжується і нині у 2014 р. країни що розвиваються, отримали більший обсяг коштів, ніж розвинуті країни, а саме 700 млрд. дол. з 1,23 трлн. дол. глобальних інвестицій, або 55 % [1].

Обсяги інвестування у світі щороку збільшуються, так у 2013 р. у порівнянні з попереднім роком вони зросли на 9 % і становили 1450 млрд. дол. Подібна динаміка та географія за прогнозами аналітиків відбуватиметься і надалі в наступні три роки. У 2013 р. до держав Центральної та Східної Європи приплив прямих іноземних інвестицій зріс на 28 % (до 108 млрд. дол.) [2].

Протягом 2010–2015 рр. світовий ринок прямих інвестицій є вкрай монополізованим – лише 20 країн світу отримують близько 80% усіх інвестицій. Із 1,4 трлн. дол. інвестицій у 2013 році – 1,1 трлн. дол. надійшли саме до цих країн, і лише 0,3 трлн. дол. до інших. З цієї суми інвестицій 33 країни отримали 150 млрд. дол., ще 73 країни – близько 100 млрд. дол., решта 77 країн – 50 млрд. дол. Частка України протягом останнього періоду у світових обсягах інвестицій постійно скорочується, й у 2013 р. становила менш ніж 0,2 % [3].

Дана динаміка вказує на погіршення інвестиційного клімату в країні, що відповідно позначилося на погіршення показників індексу ділового клімату (2014 р.): показник кон'юнктури знизився на 44 відсоткові пункти (до мінус 52); показник ділових прогнозів інвесторів погіршився на 37 пунктів, показник інвестицій – на 13 пунктів. Враховуючи, що шкала індексу сягає значень від +100 до -100, усі показники перебувають у її від'ємній частині, вказуючи на песимізм інвесторів [4].

Вище проаналізовані негативні зміни в економіці України обумовлюють потребу у розробці стратегії залучення інвестиційного капіталу, як на рівні держави, так і на рівні галузі, регіону, підприємства. Залучені кошти слугуватимуть потужним фактором

оновлення основних засобів, що сприятиме випуску конкурентоспроможної продукції та виходу з нею на зовнішні ринки. Особливо гостро дане питання вимагає вирішення за умов коли економіка країни потребує перепрофілювання більшості підприємств та великих обсягів інвестицій. На макроекономічному рівні, інвестиції потрібні для приведення галузевої структури народного господарства у відповідність до вимог ринкової економіки, фінансової стабілізації, створення нової економічної системи, спроможної стимулювати виробниче зростання.

Література.

1. World Investment Report 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_
2. Драчук С. Іноземні інвестиції у світі ростуть, а в Україні падають / С. Драчук // Україна: Ефективна економіка. – 2014. – С. 1–3.
3. Гайдуцький А. Не за крихти. Україні потрібна якісно нова стратегія залучення іноземного капіталу / А. Гайдуцький [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua/finances/ne-za-krihti-ukrayini-potribna-yakisnonova-strategiya-zaluchennya-inozemnogo-kapitalu-.html>.
4. Сыч В. 10 шагов, которые правительство Яценюка должно сделать прямо сейчас / В. Сыч [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://nvua.net/opinion/sych/10-shagovkotorye-novoe-pravitelstvo-yacenyuka-dolzhno-sdelat-pryamoseychas-23605.html>.

ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ "КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ"

Щепиліна А. К., студент

Науковий керівник: Бочарова Н. А., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що єдиного трактування суті корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) бізнесу ні у вітчизняній, ні в зарубіжній літературі не існує через її багатоаспектність та складність.

Уже в 1970-х роках у міжнародній практиці поняття КСВ дещо розширюється і починає використовуватися для визначення добровільних зобов'язань, які компанія бере на себе для підвищення